

'KOMT VAN PAS' IS EEN UITGAVE VAN PAS, DE FEDERATIE VAN ORTHOPEDISCHE SCHOENMAKERIJEN
BESTAANDE UIT BUCHRNHORNEN, HANSEN, OIM GROEP, PENDERS EN TOORNEND

2

komt van pas

RENÉ VAN DEN BERG

De schoen als kunstwerk

Over smaak valt niet te twisten. Of toch wel? Orthopedisch schoenmaker én schoenontwerper René van den Berg heeft er in ieder geval een uitgesproken mening over. "Een mooie schoen is een schoen waarover is nagedacht."

René van den Berg, ontwerper van bijzondere schoenen

FOTO © ROB NELISSE

Hij heeft zich verstoppt in een klein atelier in de oude dorpskern van Hoofddorp. Daar werkt hij vier dagen per week als schachtenmaker, in opdracht van enkele orthopedische schoenmakerijen. Zo voorziet hij in zijn levensonderhoud, en heeft hij de rust en de vrijheid om te doen wat hij het liefste doet: het ontwerpen en maken van bijzondere schoenen. Inmiddels heeft hij op dat gebied al een naam opge-

bouwd. Ook internationaal. Voor de modeshows van de Parijse schoenontwerper Thierry Mugler maakte Van den Berg zes seizoenen lang de schoenen. Bijzondere exemplaren, waarvan er maar één paar op de wereld bestaat. Stuk voor stuk kleine kunstwerkjes. Schoenontwerper, schachtenmaker, modeshows: het tekent de veelzijdigheid van Van den Berg. En veelzijdig wil hij zijn. "Ik noem mijzelf een 'project-

schoenmaker'. Daar bedoel ik mee dat ik het liefste zoveel mogelijk verschillende dingen doe. Ik wil niet vastgeroest zitten in één ding. Ik vind het saai om altijd maar hetzelfde te doen."

Organische vormen

Van den Berg is ontevreden met de confectieschoenen die hij in de winkel tegenkomt. "Als je kijkt wat acht jaar geleden de herenmode was, en wat nu

LEES VERDER OP PAGINA 4

Schoenmakeren leest

Nieuwe schoenen zijn prachtig met dat mooi glimmend gepoetste leer. Maar aantrekken wil nog wel eens lastig zijn omdat het materiaal nog stug en een beetje ruw is. Een schoenlepel is dan een handig hulpmiddel en met wat talkpoeder glijdt de voet gemakkelijker in de schoen. Zeker als de schoen ruim losgeveterd is. Toch blijft enige kracht nodig, ook bij een ingelopen schoen. Voor sommige mensen, bijvoorbeeld mensen met reuma, kan dat problematisch zijn. De kracht in vingers en handen is dan zo klein dat andere oplossingen nodig zijn om de voet in de schoen te krijgen. Op verzoek van de klant kan

dan een ritssluiting worden aangebracht in combinatie met een veter. Het model blijft hetzelfde en het instappemak neemt toe.

Voor mensen die slecht kunnen bukken bestaan er hulpmiddelen zoals een extra lange schoenlepel en zelfs een stok met een haakje om de ritssluiting dicht te trekken.

Mensen met een CVA kennen weer andere moeilijkheden, bijvoorbeeld doordat één van de handen minder goed functioneert. Voor hen bestaan er diverse éénhandssluitingen. De maatnemers en schoentechnici kunnen u over deze en vele andere oplossingen alles vertellen.

Datum 19 10 2001	Nummer 2
Federatie Samenwerkende Producenten van Orthopedische Maatschoenen en Voethulpmiddelen	
Opmerking: KOMT VAN PAS verschijnt 2x per jaar	
24-67/8799 001	

“De stad in, op zoek naar wat mode is”

Mevrouw Meijer heeft haar leven lang al last van pijnlijke voeten. Toch is ze pas op latere leeftijd orthopedische schoenen gaan dragen. Ze vond de orthopedische schoenen van vroeger niet mooi. Dat is nu wel anders.

Mevrouw Meijer woont met haar man en een aantal leeftijdsgenoten in een groepswoning voor ouderen.

FOTO © ROB NELISSE

Ze woont er alweer acht jaar en heeft nog geen seconde spijt. Mevrouw Meijer is tevreden over de fraaie groepswoning voor ouderen, in een buitenwijk van Leiden. Ze woont er samen met haar man. “We hebben een woning voor onszelf en toch alle voorzieningen bij de hand.” Zoals de groepsruimte, waar ze ’s avonds met de andere bewoners een kaartje legt of een kop koffie drinkt. Ze is zevenzig jaar, en staat nog vol in het leven. Haar drie volwassen zonen stimuleren haar daartoe. “Je moet meegaan met je tijd’, zeggen ze. Dat vind ik zelf ook.”

Mevrouw Meijer heeft al jaren last van pijnlijke voeten. “Ik heb altijd problemen met mijn benen en mijn voeten gehad. Ik liep altijd op de buitenkant van mijn voeten. En mijn voeten kan ik nog steeds niet afwikkelen.”

Als het even kon, pakte ze de fiets, om maar niet te hoeven lopen. Dat was te pijnlijk. Een duidelijke oorzaak voor haar slechte voeten was er niet. Al vermoedt ze dat door de oorlog de klachten zijn verergerd.

Pijn of niet, ze weigerde er iets aan te doen. De gedachte aan speciale schoenen schrok haar af. Te lelijk, vond ze. “Orthopedische schoenen zagen er vroeger zo lomp uit. Ze haalden alles naar beneden. Had je een mooie jurk aan, en dan liep je met die klompen eronder. Dat leek me vreselijk.”

Op haar vijftigste moest ze wel. “Ik kon nauwelijks nog lopen. Er moest iets gebeuren.”

Ritsje

Inmiddels loopt mevrouw Meijer al weer twintig jaar op orthopedische

schoenen. Ze is er nog dagelijks blij mee. “Lopen is allang geen probleem meer voor me. Ik loop iedereen eruit. En die schoenen zien er tegenwoordig zo mooi uit, er is zoveel keuze.” Zelf doet ze daar ook wat voor. Ze denkt na wat voor schoenen ze wil hebben, voor ze naar de orthopedische schoenmaker stapt. En ze gaat op zoek. “Ik bestudeer de reclamefolders, en ik ga met mijn man de stad in, de schoenenwinkels langs. Om te zien wat de mode is.” Als ze iets moois tegenkomt, schrijft ze het op. En soms maakt ze wat schetsen. Waarmee ze vervolgens de orthopedische schoenmaker opzoekt. “Hij lacht al als ik binnenkom. Maar hij staat open voor mijn ideeën. Bij hem is niets teveel.” Nou ja, bijna niets. “Pas geleden wilde ik een ritsje in mijn schoen, maar dat kon niet. Dat accepteer ik. Hij is de deskundige.” Ze vindt het steeds weer spannend wat het resultaat zal zijn. “Het is altijd afwachten. Ziet de schoen eruit, zoals ik het in mijn hoofd had? Komt de kleur leer tot zijn recht? Hoe ziet de schoen er bij daglicht uit? Dat weet je van te voren niet. In een gewone schoenenwinkel heb je de tijd om verschillende modellen te passen. En pas dan een keuze te maken. Met orthopedische schoenen werkt dat duidelijk anders.”

“Die schoenen zien er tegenwoordig zo mooi uit.”

FOTO © ROB NELISSE

De rechte leest

Nederlandse schoenmakers blijven doorgaans bij hun leest. De rechte leest, wel te verstaan. Want heel lang zat er geen verschil tussen de linker- of rechterschoen. De leest waarop een schoen werd gemaakt was recht. Dat bleef zo tot eind negentiende eeuw.

De welgestelden uit de goeie ouwe tijd hadden geen ongelijk dat zij hun schoenen het liefst door hun personeel lieten inlopen. Dat scheelde heel wat pijn en blaren! Ook sommige misdadigers konden trouwens meepraten van pijn en blaren aan de voeten. Zo kreeg Balthasar Gerards een paar gloeiend hete metalen schoenen aan zijn voeten, tijdens het verhoor naar zijn motieven voor de moord op Willem van Oranje in 1584. Schoenen bleken uitstekende martelwerktuigen te zijn. Pas eind negentiende, begin twintigste eeuw verscheen de kromme

leest. De afzonderlijke linker- en rechterschoen werd ontwikkeld. Eerst voor de heren, daarna voor de dames. Kinderen kwamen als laatsten aan de beurt. Terwijl juist voor hen goed passend schoeisel een eerste vereiste is! Die late ontwikkeling van scheve leesten voor jeugdigen staat in opvallend contrast met de ontwikkeling van orthopedisch schoeisel voor deze groep. Jongeren werden door de vakmensen als eersten bediend. Aanvankelijk werden mensen met een handicap geholpen door de gewone schoenmakers uit hun tijd. De Engelsman John Pounds was de eerste die eind achttiende eeuw specifiek orthopedisch maatwerk afleverde. Geboren in 1766 in Portsmouth leek Pounds voorbestemd om zijn leven als dokwerker te slijten in deze havenplaats. Na een ernstige val werd hij echter invalide. Een beroep in de haven kon hij vergeten. Pounds zocht zijn

heil in het schoenmakersvak. Toen hij geconfronteerd werd met een kreupel neefje besloot hij passend schoeisel voor hem te maken. Al snel klopten meer mensen met een handicap bij Pounds aan. Ook zij werden geholpen. De eerste specialist in orthopedisch schoeisel was een feit.

J.L.A. Toornend

Heel lang zat er geen verschil tussen de linker- of rechterschoen.

© Toornend

OP DE MARKT DE ADIPROMED OP DE MARKT

Adidas maakt niet alleen sportschoenen voor topsporters en enthousiaste amateurs. Ook mensen met voetproblemen kunnen voordeel hebben bij de schoenen van het beroemde sportschoenenmerk.

© Adidas

In 1983 bracht de firma Adidas de Adipromed-stabiel voor het eerst op de markt. Adipromed-stabiel is de naam van een bijzondere (sport)schoen. De schoen is namelijk speciaal bedoeld ter ondersteuning bij de aanpak van lichte problemen van voet, enkel en onderbeen.

De Adipromed is een snelle (tussen)oplossing voor een probleem dat acuut ontstaat. Daarnaast heeft deze schoen nog enkele voordelen. Zo bevat dit type schoen een aantal makkelijk uitneembare onderdelen, zodat de orthopedisch schoentechnicus de schoen eenvoudig kan aanpassen aan de gewenste situatie. En de extra hoge uitvoering, de onlangs geïntroduceerde vario-stabiel, geeft aanvullende steun bijvoorbeeld bij uitvalsverschijnselen.

De Adipromed begon als schoen om problemen van sporters aan de voet of het onderbeen in een vroeg stadium te behandelen. Tegenwoordig wordt de schoen echter al lang niet meer alleen voor sporters gebruikt. Ook heel veel niet-sporters hebben er baat bij.

De Adipromed is te verkrijgen via Federatie PAS.

De voet is een van de meest verwaarloosde lichaamsdelen van de mens. Dat heeft onder andere tot gevolg dat men te lang blijft doorlopen met een klacht. Als men dan uiteindelijk via een bezoek aan de huisarts bij de specialist terecht komt is de behandeling vaak een lastig en tijdrovend karwei geworden. Met name peesklachten zijn lastig te behandelen, omdat dat deel van de spier een minimale doorbloeding kent. Het gebrek aan aandacht voor de voet uit zich, vooral bij mannen, bijvoorbeeld in het afscheuren van de teennagels. Knippen is natuurlijk veel beter. Recht knippen wel te verstaan, want in tegenstelling tot de nagels aan de hand moeten de teennagels recht geknipt worden om ingroeien te voorkomen. Mensen met

droge eeltige voeten kunnen hun voeten het beste regelmatig insmeren met babyolie. Maar niet tussen de tenen. Daar kan de olie een verweking van de huid tot gevolg hebben. Vervolgens wordt de huid zacht, scheurt, gaat open en raakt geïnfecteerd. Op dat moment kan er schimmel of eczeem ontstaan. Consequent en regelmatig goed wassen en zorgvuldig afdrogen, vooral tussen de tenen, is dan de enige remedie. Een mogelijk volgende stap in de algemene voetverzorging is regelmatig een bezoek brengen aan de pedicure. Een pedicure verzorgt de voeten, tenen en teennagels. Hij of zij verwijdert bijvoorbeeld overmatig eelt en likdoorns. Een podotherapeut gaat een stap verder. Die gaat op zoek naar de oorzaak

van de klacht, stelt een diagnose en behandelt de kwaal in combinatie met een schoenadvies. In het geval van een likdoorn betekent dat vermindering van eelt en/of likdoorn en, indien er pijnklachten zijn, vermindering van de pijn. Podotherapeut en schoentechnicus vullen elkaar in verschillende opzichten aan. Vandaar dat steeds meer orthopedisch schoentechnische bedrijven gebruik maken van de kennis en inzichten van de podotherapeut. Bijvoorbeeld bij mensen met diabetes is dat van groot belang. Zij hebben immers een sterk verhoogd risico op wondjes. Regelmatige controle heeft dan een sterk preventieve functie.

Angelique Penders, podotherapeut

vervolg van pagina 1

DE SCHOEN ALS KUNSTWERK

de mode is: er is weinig verschil. Er zit niks spannends bij. Hier en daar veranderen ze een kleurtje of een lijntje, maar het stelt niet veel voor. Bij damesschoenen is het al niet anders." Oorzaak? De producenten durven geen risico's te lopen, meent Van den Berg. En de consument al evenmin. "Het Nederlandse publiek heeft niet zoveel lef. Ze kopen zelden iets echt bijzonders. Vinden ze al snel te tijdgebonden of te extreem. Of gewoon te duur."

Voor Van den Berg is een mooie schoen een schoen waarover is nagedacht. "Een schoen die uitgaat van het ontwerp, en niet van de machines die de schoen moeten maken. En de schoen moet in balans zijn. Alle onderdelen van de schoen moeten met elkaar in harmonie zijn." In zijn eigen ontwerpen passen alle elementen naadloos bij elkaar. Misschien komt daar zijn grote liefde

voor natuurlijke vormen vandaan. Vormen die zijn terug te vinden in de natuur. "Ik hou van organische vormen. Zoals je die bij schelpen kunt zien, of zelfs in het zaadje van de cipres. Die vormen fascineren me mateeloos. Ze zijn voor mij een bron van inspiratie. Je kunt ze in mijn schoenen herkennen. Ze zijn mijn 'persoonlijke handtekening', mijn stijl. Het past bij hoe ik zelf in elkaar steek. En hoe ik over schoenen denk. Schoenen moeten nuttig zijn, ze moeten de voet beschermen. Maar op een menselijke, natuurlijke manier. Niet als massaproduct."

Passie

Veel schoenen maakt Van den Berg niet. Dat vindt hij niet nodig. Er is al zo'n overvloed aan middelmatige schoenen, vindt hij. En zijn ontwerpen zijn ook niet te koop. Behalve dan voor de enkele verzamelaar, die er het

geld voor over heeft. "Het ontwerpen van schoenen is mijn manier van uiten, waarvoor ik alle vrijheid nodig heb. Vanaf de eerste schetsen in mijn tekenboek tot het uiteindelijke resultaat. Zo hou ik de passie erin. Voor mij zijn schoenen een vorm van kunst."

FOTO © ROB NELISSE

PAS is een stichting van de samenwerkende producenten van orthopedische maatschoenen. De leden van PAS zijn Buchrnhornen, Hanssen, OIM Groep, Penders en Toornend.

Federatie PAS
Industrieweg 21 B
5066 XJ Moergestel

REDACTIECOMMISSIE
Frank van de Loo, Buchrnhornen
Léon Hahn, Hanssen Footcare
Tiny Smit, OIM Groep
Ivo Franssen, Penders
Jaap de Boer, Toornend

PRODUCTIE
Sj-tekst
VORMGEVING
Studio René Bakker

REDACTIEADRES
Sj-tekst
Swammerdamstraat 51
1091 RR Amsterdam

Sluitingsdatum 'Komt van PAS'
1-2002 25 februari 2002

Overname van artikelen alleen na schriftelijke toestemming van de redactie.

Heeft u vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief of wilt u meer informatie over PAS neem dan contact op met Federatie PAS.